

Nogle Bemærkninger om Interneringsloven af 11. April 1925.¹⁾

Af TROELS G. JØRGENSEN.

Den under 11. April 1925 stadfæstede Lov om »Sikkerhedsforanstaltninger mod visse Personer, der udsætter Retssikkerheden for Fare« — ikrafttraadt den 24. April — er en Forløber for den nye almindelige borgerlige Straffelov. Dennes Behandling i Rigsdagen blev paabegyndt umiddelbart efter Forelæggelsen af Forslaget til Loven om Sikkerhedsforanstaltninger, der iøvrigt oprindeligt havde Skikkelse af et Tillæg til Loven om Umyndighed og Værgemaal. Interneringsloven, som den vedtagne Lov almindelig benævnes, skal ifølge sit Indhold ophøre at have Gyldighed ved en ny alm. borg. Straffelovs Ikrafttræden og ialtfald med Udgangen af Aaret 1927. I Forbigaaende kan bemærkes, at Straffelovsforslaget gaar ud paa Ikrafttræden senest den 1. Januar 1927, og denne Termin synes altsaa allerede at være skudt et Aar ud. Paa sin Gang gennem Rigsdagen har Loven undergaaet den tekniske Ændring, at den fra den borgerlige Retsplejes Omraade er flyttet over paa Strafferetsplejens, men der skal iøvrigt ikke her dvæles nærmere ved dens Tilblivelseshistorie. Saa meget maa dog nævnes til dens Forstaaelse, at den til en vis Grad er en Lejlighedslov. Naar den ifølge sin Titel handler om Foranstaltninger »mod visse Personer«, kunde den forsaavidt siges at handle om Foranstaltninger »mod en vis Person«, nemlig den flere Gange straffede Sædelighedsforbryder Berning, hvis Samfundsfarlighed skønnedes at være saa betydelig, at Justits-

¹⁾ Lovteksten findes aftrykt nedenfor p. 239.

ministeren nærede Betænkelighed ved at loslade ham ved tilendebragt Udstaaelse den 27. Oktober f. A. af hans sidste Forbedringshusstraf, hvorfor han beordredes holdt tilbage paa Vestre Fængsels Sygeafdeling. Da Hjemmelen hertil var omtvistet¹⁾, blev der straks efter forelagt det nævnte Lovforslag for at skabe et fast Grundlag for administrativ Indgriben i dette og lignende Tilfælde.

For at faa Overblik over Lovens Indhold maa man se den i Modsætning dels til den tidligere Retstilstand, dels til den, der er planlagt i Straffelovsforslaget.

Straffeloven af 1866 er ikke fremmed for Anvendelse af Sikkerhedsforanstaltninger i Tilfælde af begaaet Retsbrud, men den sondrer skarpt mellem saadanne Foranstaltninger og Straf og anvender dem kun, hvor der ikke straffes. Efter § 38 kan det i en mod en Afsindig anlagt Straffesag samtidig med den Frifindelse for Straf, hvorpaa han har Krav, i Dommen bestemmes, at der af Øvrigheden skal træffes Sikkerhedsforanstaltninger imod ham, og efter § 299 anvendes ved sket Undsigelse Sikkerhedsforanstaltninger — eventuelt i Form af Varetægtsfængsel — men ikke Straf. Paa lignende Maade er det efter midlertidig Straffelov af 1. April 1911 en Forudsætning for de i § 15 hjemlede Forsørgs- og Tilsynsforanstaltninger overfor Personer, der forser sig i Alderen 14—18 Aar, at Paatale til Straf bortfalder, og ved betingede Domme efter § 20, at den Dømtes Opfyldelse af de fastsatte Betingelser fritager ham for Straffens Afsoning. I §§ 6 og 8 giver denne Lov dog Hjemmel for Paalæg om ikke at nyde Spiritus og Paalæg med Hensyn til Opholdssted, saaledes at disse Paalæg, hvis Overtrædelse medfører Straf, gives i eller i Forbindelse med Straffedom for visse Overtrædelser.

Retsplejelovens § 684 har hertil føjet en Regel, der skylder disse Sikkerhedsforanstaltninger mere i Forgrunden, nemlig at der kan anlægges Straffesag alene rettet paa Dom

¹⁾ Ved stadfæstende Højesteretsdom af 30. Januar d. A. fik Ber-
ning Tilbageholdelsen kendt uberettiget og sig tillagt en Erstatning.

til Foranstaltninger efter Strfl. § 38 eller midlertidig Strfl. §§ 6 og 8 uden Paastand om Straf.

Ved hele denne Lovgivning, der bestaar uforandret efter Interneringsloven, gælder det saaledes — bortset fra de sidstnævnte mindre indgribende Paalæg — at den ved Dom konstaterede Forbrydelse, der hjemler Anvendelse af Sikkerhedsforanstaltninger, ikke tillige belægges med Straf.

Straffelovsforslaget har for de Sindssyge samme Grundsatninger som vor nuværende Lov. Dennes Regel om Nedsættelse af Straffen for Taaber og med dem ligestillede, jfr. § 39, er derimod forladt ved Forslagets § 18, hvorefter der, hvis Straf skønnes formaalstjenlig, anvendes Straf og ellers kan anvendes lignende Sikkerhedsforanstaltninger som overfor Sindssyge. I §§ 77 og 78 er der Hjemmel for Spirituspaalæg og Paalæg om Anbringelse paa Drankeranstalt i Forbindelse med Straffedom. Den sjælelige Tilstand hos Personer efter § 18 betegnes paa samme Maade som hos de af Interneringsloven omfattede, nemlig som en ved mangelfuld Udvikling, Svækkelse eller Forstyrrelse af Sjælseverne betinget varigere Tilstand. For disse Personers Vedkommende opstiller Straffelovsforslaget altsaa samme skarpe Enten—Eller som for de Sindssyge. De kan straffes, eventuelt i en særlig Anstalt eller Anstaltsafdeling, men saa undergives de ikke Sikkerhedsforanstaltninger, eller der anvendes saadanne Foranstaltninger, men saa straffes de ikke. Naar den sjælelige Defekt er indtraadt i Mellemtiden mellem Forbrydelsen og Dommen, kan Retten dog om fornødent bestemme, jfr. § 76, at der skal anvendes Sikkerhedsforanstaltninger, indtil Straffen maatte kunne fuldbyrdes; men dette Undtagelsestilfælde er netop ogsaa karakteriseret derved, at Vedkommende er saa uheldig skiftevis at være normal og defekt. Som Sikkerhedsforanstaltninger nævner Interneringsloven Anvisning af Opholdssted eller Forbud imod Ophold paa bestemte Steder, Tvangsindlæggelse eller Tilbageholdelse paa Anstalt eller Hospital, alt Foranstaltninger, der genfindes i Straffelovsudkastets § 75. Det skal

ved Dommen udtrykkelig bestemmes, hvilke Sikkerhedsforanstaltninger der kan træffes, saaledes at de nærmere Bestemmelser om Udførelsen træffes af Øvrigheden, og hvis der bliver Trang til andre Foranstaltninger, maa ny Dom erhverves. Det tvingende med Hensyn til Overholdelsen af de lempeligere Paabud er Muligheden for Anvendelse af det stærkeste Middel, Interneringen. Forskelligt herfra er det Tilhold, der ifølge Lovens § 6 af Justitsministeren kan gives straffede Sædelighedsforbrydere om ikke at nyde eller købe spirituøse Drikke eller indfinde sig i offentlige Parker eller Anlæg, i bestemt angivne Skove, paa Fællede, ved Skoler og Legepladser samt paa bestemt angivne Badeanstalter eller Strandbredder. Overtrædelse heraf medfører Straf, og hvert tredje Aar kan Spørgsmaalet om Tilholdets Opretholdelse forelægges Retten. Endnu bemærkes, at der under Sagen om Anvendelse af Sikkerhedsforanstaltninger skal beskikkes Sagsøgte en Tilsynsværge, der ogsaa, hvis han dommes, senere hen skal bistaa ham særlig til at faa rejst Sag om Foranstaltningernes Ophævelse.

Interneringslovens Hovedindhold er dette at hjemle Anlæg ved Landsret af Sag, hvorunder der i Strafferetsplejens Former nedlægges Paastand om Sikkerhedsforanstaltningers Anvendelse paa Personer, hos hvem ovennævnte Defekter — herunder seksuel Abnormitet — har givet sig Udslag i strafbare Handlinger — derunder Trusler —, der vidner om en nærliggende og alvorlig Fare for betydeligere Krænkelser af den almindelige Retssikkerhed ved Sædelighedsforbrydelse, grove Voldshandlinger, Brandstiftelse eller anden almenfarlig Forbrydelse.

Efter nugældende Strfl. § 39 vil den Paagældende da tillige være hjemfalden til Straf. Dette kan tænkes afgjort under en Underretssag eller under samme eller en anden Landsretssag. Interneringsloven nævner intet herom, fastsætter overhovedet intet om, at der ved Behandlingen af de to Slags Sager vil være at tage et indbyrdes Hensyn. Men ad Fortolkningens Vej forekommer det mig, at man maa

komme dertil. Naar det baade forinden Interneringsloven, og naar denne afløses af en med Straffelovsforslaget stemmende Lov, har været og vil være en Grundsætning for den strafferetlige Behandling af sindssyge og defekte Personer, at Straf og Internering udelukker hinanden, er det uantageligt, at der i disse Overgangsaaar skulde gøres Brud paa en saa dybtliggende Grundsætning. For strafbare Handlinger, der kommer til Paadømmelse efter 24. April d. A., maa det gennem Retsanvendelsen opnaas, at Tilstanden efter Straffelovsforslaget bliver gennemført. Anlægges Sag med Paa-stand om Sikkerhedsforanstaltninger, maa den være ledsaget af Tilsagn om eventuel Frafald af Tiltale til Straf, og anlægges en saadan Sag, efterat der er erhvervet Dom til Straf, bør Retten nægte ogsaa at paalægge Sikkerhedsforanstaltninger. Saa meget fremgaar dog nok af Rigsdagsforhandlingerne, der er prægede af, at denne Lov, som nævnt, er noget af en Lejlighedslov, at man ikke har tænkt at bryde med Straffelovsforslagets nys fremsatte og fra ingen Side anfægtede System. I Folketingets Mindretalsforslag¹⁾, der ligger til Grund for Loven i dens sidste Skikkelse som Interneringslov, var det ogsaa udtrykkelig bestemt, at de to Slags Sager udelukkede hinanden. Det maa derfor være nok, at Loven ikke forbyder at tage det anførte Hensyn.

At den ikke positivt nævner det, hænger muligvis sammen med, at *occasio legis* derved vilde træde skarpere frem. Thi forhen domte Forbrydere, der med Hensyn til Defekt og Farlighed opfylder Lovens Forudsætninger, vil Loven efter sin udtrykkelige Udtalelse i § 1, 2. Stk., — dog kun naar Forbrydelsen var en Sædelighedsforbrydelse, og Sag rejstes inden eet Aar efter Losladelsen — ikke have skaanet for Internering tillrods for, at de ogsaa har afsonet Straf. Sidstnævnte Moment kan altsaa ikke tages i Betragtning til at give dem Krav paa Frifindelse under Interneringssagen. Efter Ordlyden — »Personer, som forinden denne Lovs Ikrafttræden er dømt for en Sædelighedsforbrydelse« — er Be-

¹⁾ Rigsdagstidende 1924—25, Tillæg B Sp. 89.

stemmelsen ikke indskrænket til Personer, der under den ældre Sag er domt efter Strfl. § 39. En saadan Begrænsning ligger dog ikke fjern, thi der henvises i 2. Stk. til de i 1. Stk. »angivne Betingelser«, og disse er, at Defekten »har givet sig Udslag i strafbare Handlinger«. Hvis den Paagældende imidlertid den Gang, han forbrød sig, ikke kan anses at have været defekt, kan den Omstændighed, at han nu er det, ikke fyldestgøre Fordringen om, at Defekten »har givet sig Udslag«. Ved Lovforslagets oprindelige Form som Tillæg til Loven om Umyndighed og Værgemaal, hvor det afgørende for Rettens Indgriben med personlig Umyndiggørelse var den af Defekten umiddelbart følgende Fare, laa Sagen i saa Henseende anderledes, men da Forslaget flyttedes over paa Straffelovgivningens Grund, blev Defektens Udslag i strafbare Handlinger, der rober Fare, det afgørende for Lovens Anvendelse, og det stemmer unægtelig bedst med almindelige Strafferetsgrundsætninger, at man ikke ifølge en ændret Bedømmelse af Personen — dels som normal, dels som defekt — betynger ham baade med den fulde Strafbarheds og med Interneringens Onder. Var Forbryderen allerede tidligere erkendt defekt og straffet med nedsat Straf, kan det siges, at man af Samfundshensyn har ment nu at maatte gaa frem overfor ham paa den Maade, hvorpaa man allerede tidligere burde være gaaet frem, nemlig med Internering som farlig defekt. Det bemærkes herved, at den oftnævnte Berning var straffet som fuldt tilregnelig, men omend foranlediget ved hans Tilfælde har Loven jo ikke behovet at ende som en *bill of attainder* om ham.

Med Hensyn til Overgangstilfældene skal endnu anføres, at da de Paagældende har Ulemperne ved at lide Onder efter to strafferetlige Systemer, synes de at have berettiget Krav paa, at disse gøres saa ringe som mulig derved, at der uden Ophold skrives til Sagsanlæg mod dem efter Interneringsloven, uden at Dagen for deres Løsladelse afventes.